Felhasználói felület alapok

Ekler Péter
BME VIK AUT, AutSoft
peter.ekler@aut.bme.hu

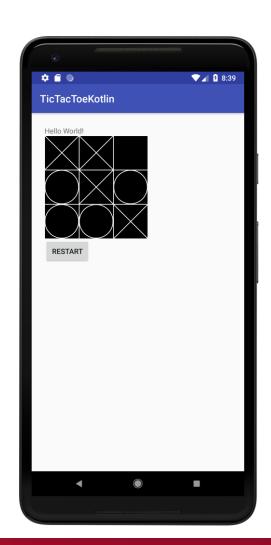
Tematika

- 1. Android platform bemutatása, Kotlin alapok
- 2. Alkalmazás komponensek, Kotlin konvenciók
- 3. Felhasználói felület
- 4. Fragmentek, haladó UI
- 5. Listák kezelése hatékonyan
- 6. Perzisztens adattárolás, adatbázisok, haladó Kotlin
- 7. Hálózati kommunikáció
- 8. Felhő szolgáltatások
- 9. Helymeghatározás, térkép kezelés
- 10. Architektúra komponensek, JetPack

Gyakorlás

- Készítsünk TicTacToe alkalmazást!
- Érintett témák
 - > Singleton objektum
 - object TicTacToeModel {...}
 - Activity és egyedi nézet közti kapcsolat
 - > Méret felüldefiniálása

Tartalom

- Felhasználói felület fogalmak
- Erőforrás típusok
- Erőforrásminősítők használata, jellemzőik
- Layout erőforrások (LinearLayout, RelativeLayout)
- Nézetek/View-k
- Képek kezelése egyszerűen
- Menükezelés

Felhasználói felület alapfogalmak

Alapfogalmak, erőforrások, erőforrás-minősítők

Különböző képernyők támogatása 1/2

- Az Android futtatható különböző felbontású és sűrűségű képernyőkön
- A rendszer egyfajta mechanizmust biztosít az eltérő képernyők támogatására
- A fejlesztő válláról a legtöbb munkát leveszi
- · Csak a megfelelő erőforrásokat kell elkészíteni
- Például egy mobiltelefon és egy tablet képernyője tipikusan eltérő

Különböző képernyők támogatása 2/2

- A rendszer automatikusan is skálázza és átméretezi az alkalmazás felületét, hogy minden készüléket támogasson
- De! mindenképp fontos, hogy a felhasználói felület és az erőforrások (képek) optimalizálva legyenek az egyes felbontásokhoz és sűrűségekhez
- Ezzel nagy mértékben növelhető a felhasználói élmény
- Továbbá valóban az egyes készülékekhez igazítható a megjelenítés, ami növeli a felhasználói elégedettséget
- A módszer követésével minden készüléket támogató alkalmazás készíthető UI szempontjából egyetlen .apk-ba csomagolva

Legfontosabb fogalmak 1/2

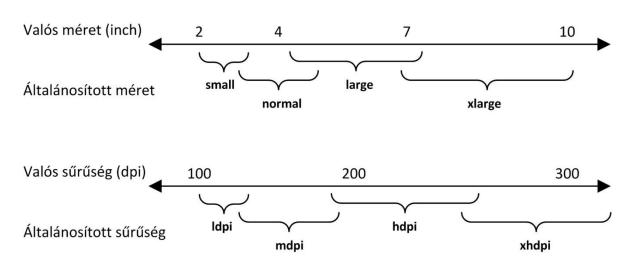
- Képernyő méret (screen size):
 - > Fizikai képátló
 - > Az egyszerűség kedvéért az Android 4 kategóriát különböztet meg: small, normal, large, és extra large
- Képernyő sűrűség (screen density dpi): A pixelek száma egy adott fizikai területen belül, tipikusan inchenkénti képpont (dpi – dots per inch)
 - > Az Android 6 kategóriát különböztet meg: low, medium, high és extra high
- Orientáció (orientation): A képernyő orientációja a felhasználó nézőpontjából:
 - > Álló (portrait)
 - > Fekvő (landscape)
 - > Az orientáció futási időben is változhat, például a készülék eldöntésével
 - > Lehetőség van rögzíteni az orientációt

Legfontosabb fogalmak 2/2

- Felbontás (resolution px): Képernyő pixelek száma
 - > A UI tervezésekor nem felbontással dolgozunk, hanem mérettel és pixel sűrűséggel
- Sűrűség független pixel (density-independent pixel dp)
 - > Virtuális pixel egység, amit UI tervezéskor célszerű használni
 - > Egy dp egy fizikai pixelnek felel meg egy 160 dpi-s képernyőn (160 az egységes középérték)
 - A rendszer futási időben kezel minden szükséges skálázást a definiált dpnek megfelelően
 - > px = dp * (dpi / 160)
 - > Például egy 240 dpi-s képernyőn, 1 dp 1.5 fizikai pixelnek felel meg

Általánosított képernyő méretek 1/2

- 6 általánosított méret:
 - > small, normal, large és xlarge, stb.
- 6 általánosított sűrűség:
 - > ldpi (low), mdpi (medium), hdpi (high), és xhdpi (extra high), stb.

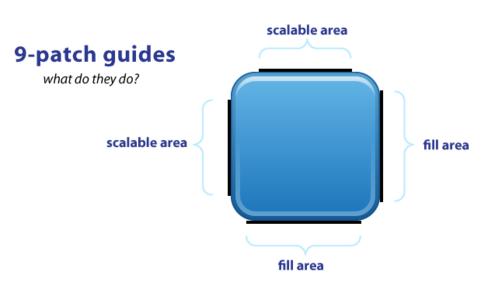

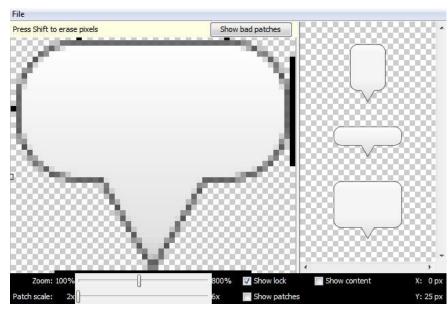
Általánosított képernyő méretek 2/2

- Definiált minimum küszöbök:
 - > xlarge: legalább 960dp x 720dp
 - > large: legalább 640dp x 480dp
 - > normal: legalább 470dp x 320dp
 - > small: legalább 426dp x 320dp
- 3.0-ás verzió alatt lehetnek bugok a normal és large megkülönböztetésében

NinePatch képek

- PNG képek skálázási szabályainak meghatározása
- SDK része: draw9patch.bat

Mi nem igaz az Android UI támogatására?

- A. Az Android automatikusan átméretezi a képet, ha nincs megfelelően illeszkedő.
- B. Az Anroid támogatja a sűrűségfüggetlen megjelenítést.
- C. px = dp * (dpi / 160)
- D. Közvetlenül pixelben nem adhatók meg a méretek.

http://babcomaut.aut.bme.hu/votes/

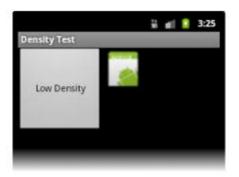
Sűrűség függetlenség

- Az alkalmazás akkor lehet "sűrűség független", ha a felhasználói felületi elemek a felhasználó szemszögéből megőrzik a fizikai méretüket különböző sűrűségeken
- A "sűrűség függetlenség" fenntartása nagyon fontos, hiszen például egy gomb fizikailag nagyobbnak tűnhet egy alacsonyabb sűrűségű képernyőn
- A képernyő sűrűséghez kapcsolódó problémák jelentősen befolyásolhatják az alkalmazás felhasználhatóságát.
- Az Android kétféle módon is segít elérni a sűrűség függetlenséget:
 - > A rendszer a **dp** kiszámítása alapján skálázza a felhasználói felületet az aktuális képernyő sűrűségnek megfelelően
 - A rendszer a képernyő sűrűség alapján automatikusan átskálázza a kép erőforrásokat

Példa

Sűrűség függetlenség támogatás nélkül:

Sűrűség függetlenség támogatással:

Kép erőforrások átméretezése

- Nem szerencsés, ha a rendszerre bízzuk az átméretezést, hiszen így elmosódottak lehetnek a képek nagy felbontáson
- Az Android úgynevezett minősítő "string" (configuration qualifier)-ek segítségével teszi lehetővé, különböző erőforrások használatát
- A minősítő "string"-et az erőforrás könyvtár (res/) neve után kell fűzni (<resources_name>-<qualifier>, pl. layout-xlarge):
 - > <resources_name>: standard erőforrás típus, pl. *drawable*, vagy *layout*
 - > <qualifier>: minősítő a képernyőre vonatkozólag, pl. *hdpi*, vagy *large*
 - > Több minősítő is szerepelhet egymás után kötőjellel elválasztva

Legfontosabb minősítő értékek

- Méret:
 - > small, normal, large, xlarge
- Sűrűség:
 - > ldpi, mdpi, hdpi, xhdpi, nodpi (a rendszer az ebben lévőket nem méretezi át), tvdpi
- Irány:
 - > land, port
- Képarány:
 - long (a jelentősen szélesebb, vagy magasabb kijelzőkhöz), notlong

Példák

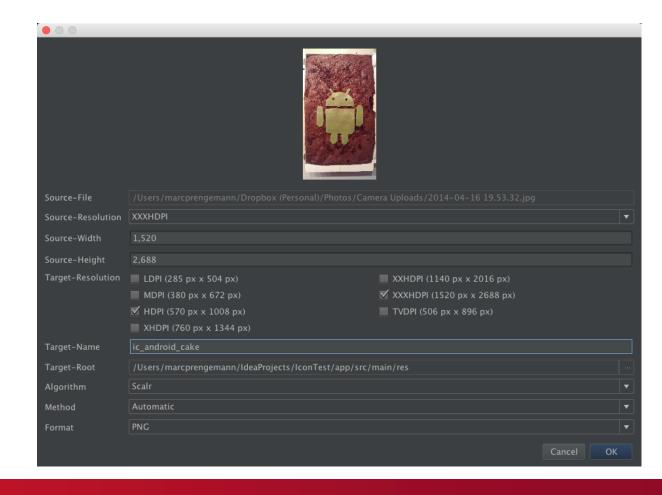
- res/layout/my_layout.xml
- res/layout-small/my_layout.xml
- res/layout-large/my_layout.xml
- res/layout-xlarge/my_layout.xml
- res/layout-xlarge-land/my_layout.xml

- res/drawable-mdpi/my_icon.png
- res/drawable-hdpi/my_icon.png
- res/drawable-xhdpi/my_icon.png

Android Drawable Importer

https://plugins.jetbrains.com/plugin/7658?pr=

Speciális méret-minősítők

- sw<N>dp (smallestWidth):
 - > Például *sw600dp*, *sw720dp*
 - > A képernyőn látható legkisebb dimenziót specifikálja
 - > Másképp: a képernyőn elérhető legkisebb magasság és szélesség
 - A minősítővel biztosítható, hogy a képernyő orientációjától függetlenül biztos, hogy van <N> dp szélesség
- w<N>dp (available screen width):
 - > A legkisebb szélesség, amivel az erőforrást lehet használni
 - > Orientáció változáskor értesül a rendszer
- H<N>dp (available screen height):
 - > A legkisebb magasság, amivel az erőforrást lehet használni
 - > Orientáció változáskor szintén értesül a rendszer

Alkalmazás szintű képernyő követelmények

- android:requiresSmallestWidthDp
 - > A legkisebb dimenzió, amivel a képernyőnek rendelkeznie kell
- android:compatibleWidthLimitDp
 - > Maximum legkisebb szélesség, amit még az alkalmazás támogat
- android:largestWidthLimitDp

Legfontosabb tényezők

- Használjuk a wrap_content, match_parent, vagy dp egységeket, amikor egy felületet készítünk!
- Súlyozás
- Ne használjunk beégetett pixel értékeket!
- Ne használjuk az AbsoluteLayout-ot (elavult)!
- Mindenképp készítsünk különböző kép erőforrásokat az eltérő képernyősűrűségekhez
- Szövegek méretezéséhez érdemes használni az sp (scale-independent pixel) mértéket, dp-hez hasonlóan működik

Mi igaz az Android UI támogatására?

- A. Az Android nem támogatja a sűrűségfüggetleneséget.
- B. Ha nincs a képernyő tulajdonságaihoz illeszkedő erőforrás direkt megadva, akkor kivétel dobódik.
- C. A dp mértékegység helyett a dpi-t javasolt használni.
- D. Az Android futás közben tudja kikeresni a leginkább illeszkedő erőforrást.

http://babcomaut.aut.bme.hu/votes/

Felhasználói felület erőforrások

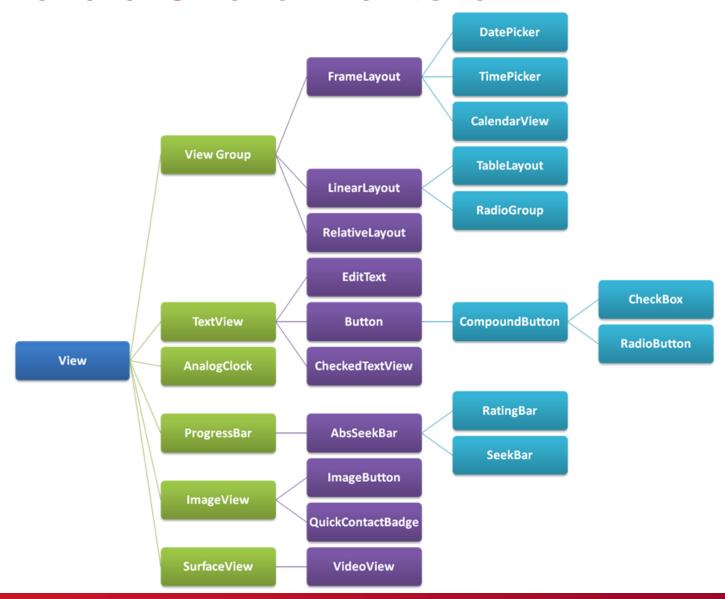
- Felületek
 - > res/layout
- Szöveges erőforrás:
 - > res/values/strings.xml
- Kép erőforrások:
 - > res/drawable-xyz/[kep].[ext]
- Animáció erőforrások
 - > res/anim
- További erőforrások: animator, szín, menü, nyers (raw), xml fileok

Layout-ok

Android UI archtiektúra

Android felhasználói felület felépítése

- Minden elem a View-ból származik le
- Layout-ok (elrendezések):
 - > ViewGroup leszármazottak
 - > ViewGroup is a View-ból származik le!
- ViewGroup-ok egymásba ágyazhatók
- Saját View és ViewGroup is készíthető, illetve a meglevők is kiterjeszthetők

Layout-ok (ViewGroup)

- LinearLayout
- RelativeLayout
- ConstraintLayout
- AbsoluteLayout (NEM használjuk!)
- GridLayout
- RecyclerView
- Teljes lista:
 - > http://developer.android.com/reference/android/view/ViewGroup.html

java.lang.Object
Landroid.view.View
Landroid.view.ViewGroup
Landroid.widget.RelativeLayout

LinearLayout

LinearLayout != Lista

40 🜵 🤴	호 🖭 🕒	12:21 рм
Repo	ort Incident / Idea	
	Report Type	
	Define Job	
Job 1		
Job 2		~
Job 3		✓
Job 4		
	Time and Location	
	D I D. I. II.	

Súlyozás Layout tervezéskor

- Megadható egy layout teljes súly értéke (weightSum)
- Elemek súly értéke megadható és az alapján töltődik ki a layout
 - > layout_weight érték
 - > A megfelelő width/height ilyenkor Odp legyen!
- Hasonló, mint HTML-ben a %-os méret megadás

Layout súlyozás példa

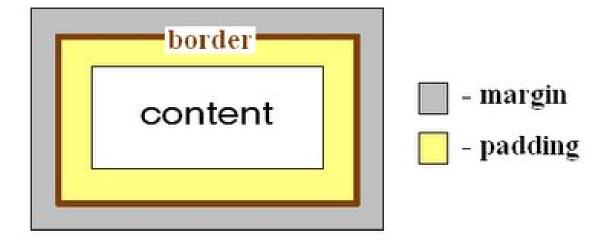
```
<LinearLayout xmlns:android="http://schemas.android.com/apk/res/android"</pre>
    xmlns:tools="http://schemas.android.com/tools"
    android:layout width="match parent"
                                                         WeightExample
    android:layout height="match parent"
    android:weightSum="4"
    android:orientation="vertical">
                                                                   Button1
    <Button
        android:layout width="match parent"
        android:layout height="0dp"
        android:layout weight="1"
        android:text="Button1" />
    <Button
                                                                   Button2
        android:layout width="match parent"
        android: layout height="0dp"
        android:layout weight="2"
        android:text="Button2" />
    <Button
        android:layout width="match parent"
        android:layout height="0dp"
        android:layout weight="1"
                                                                   Button3
        android:text="Button3" />
</LinearLayout>
```


LinearLayout példák

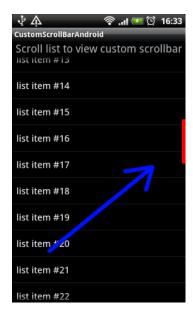
- Jellemző paraméterek:
 - > Margin, padding
 - > Gravity
 - > ScrollView
 - > Weight

Padding és Margin

ScrollView

- ScrollView és HorizontalScrollView
- Layout container, amely scrollozást tesz lehetővé, ha a benne levő tartalom "nagyobb"
- Nem kötelező a teljes képernyőt kitöltenie
- Egy layout/képernyő több ScrollView-t is tartalmazhat

ScrollView példa

```
<ScrollView xmlns:android=</pre>
      "http://schemas.android.com/apk/res/android"
    android:layout width="match parent"
    android:layout height="match parent"
    android:orientation="vertical"
    android:padding="10dp"
    android:fillViewport="false">
    <LinearLayout
        android:layout width="match parent"
        android:layout height="wrap content"
        android:orientation="vertical">
        <ImageView</pre>
            android:id="@+id/imageView"
            android:layout width="wrap content"
            android:layout height="200dp"
            android:scaleType="centerCrop"
            android:src="@drawable/image" />
    </LinearLayout>
</scrollView>
```


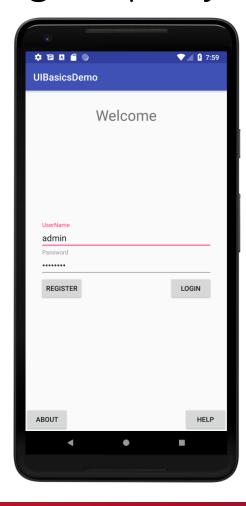
RelativeLayout

- Elemek egymáshoz való viszonya definiálható
- Demo

Gyakoroljunk

Készítsünk egy Login képernyőt

CoordinatorLayout, AppBarLayout

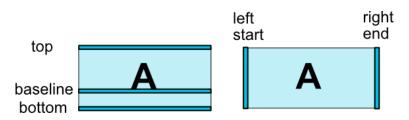
- CoordinatorLayout: továbbfejlesztett
 FrameLayout
- CoordinatorLayout fő feladatai:
 - > Felső szintű alkalmazás UI irányelv
 - Konténer, mely támogatja a beépített elemek material stílushoz igazodó elhelyezkedését
- Behavior paraméterekkel meghatározható a kapcsolódó elemek elhelyezése
- AppBarLayout csatolható hozzá, mely a material design-hez illeszkedő scrollozást támogatja

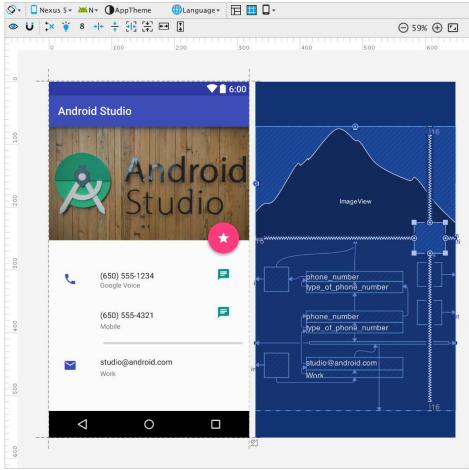

ConstraintLayout

- Továbbgondolt RelativeLayout
- iOS AutoLayout-hoz hasonló
- Fő paraméterek:
 - > Relative positioning
 - > Margins
 - Centering positioning
 - > Visibility behavior
 - > Dimension constraints
 - Chains
 - > Virtual Helpers objects

Reszponzív felületek ConstraintLayoutal

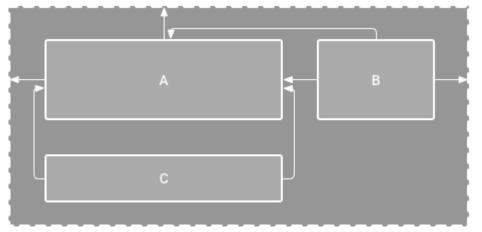
- Összetett, komplex layout-ok flat view hierachiával
 - > Nincs szükség egymásba ágyazott layout-okra
- RelativeLayout-hoz hasonló
- Layout Editor támogatás
- Támogatás Android 2.3-tól (API Level 9)
- Komplex példák:
 - > https://github.com/googlesamples/android-ConstraintLayoutExamples

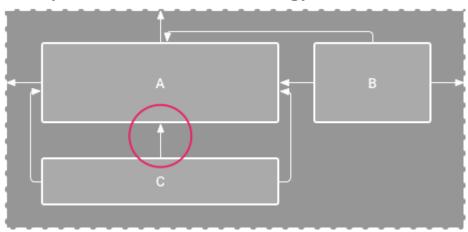
Áttekintés

- Pozíció megadáshoz szükséges:
 - > Horizontális és vertikális "szabály" (constraint)
- Minden szabály egy kapcsolat (connection)/igazítás (alignment):
 - > Egy másik view-hez képest
 - > Szülőhöz képest
 - > Egy láthatatlan sorvezetőhöz (guideline) képest
- Attól még, hogy a LayoutEditor-ban jól néz ki, nem biztos, hogy eszközön is jó lesz
- Android Studio jelzi a hiányzó szabályokat

Hibás:

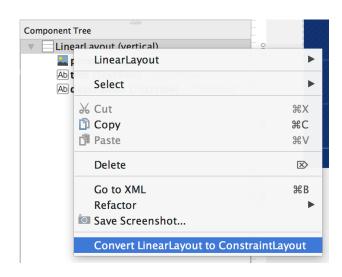
Helyes, mert C tudja, hogy A alatt van:

ConstraintLayout eszközök

- Gradle import:
 - > compile 'com.android.support.constraint:constraint-layout:1.0.2'
- Automatikus átalakítás
 - > Nem tökéletes...

ConstraintLayout használat

 Kötelező legalább egy horizontális és vertikális "szabály"

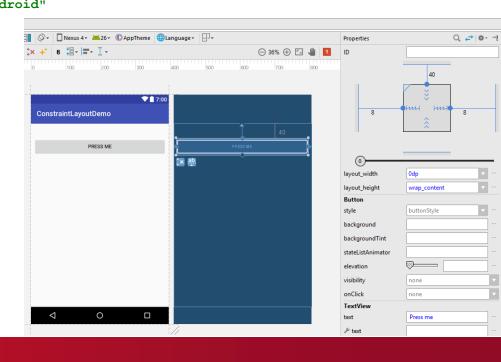
```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<android.support.constraint.ConstraintLayout</pre>
    xmlns:android="http://schemas.android.com/apk/res/android"
    xmlns:app="http://schemas.android.com/apk/res-auto"
    xmlns:tools="http://schemas.android.com/tools"
                                                                  Q 🚅 | 🕸 -
    android:layout width="match parent"
                                                                      8 #=- |=- ] -
    android:layout height="match parent"
    <Button
        android:layout width="wrap content"
                                                                    ConstraintLayoutDemo
        android:layout height="wrap content"
        android:text="Press me"
        app:layout constraintLeft toLeftOf="parent"
                                                                                                              layout_width
        android:layout marginLeft="8dp"
        app:layout constraintRight toRightOf="parent"
        android:layout marginRight="8dp,,
                                                                                                                       buttonStyle
        app:layout constraintTop toTopOf="parent"
                                                                                                              background
                                                                                                              backgroundTint
        android:layout marginTop="40dp"
                                                                                                              stateListAnimator
    />
                                                                                                              visibility
</android.support.constraint.ConstraintLayout>
                                                                                                                       Press me
```


Mekkora lesz a gomb mérete?

- Nem egyértelmű a szélesség, ellentétes szabályok, jele: HWH
 - > Kettő közé helyezi
- Helyette automata méretezés:
 - > android:layout width="0dp"

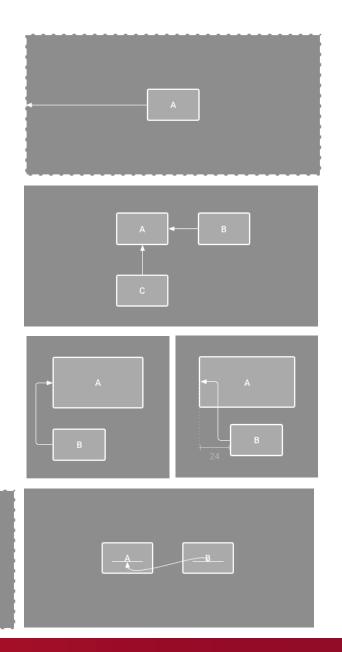
```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<android.support.constraint.ConstraintLayout</pre>
    xmlns:android="http://schemas.android.com/apk/res/android"
    xmlns:app="http://schemas.android.com/apk/res-auto"
    xmlns:tools="http://schemas.android.com/tools"
   android:layout width="match parent"
    android:layout height="match parent"
    <Button
        android:layout width="0dp"
        android:layout height="wrap_content"
        android:text="Press me"
        app:layout constraintLeft toLeftOf="parent"
        android:layout marginLeft="8dp"
        app:layout constraintRight toRightOf="parent"
        android:layout marginRight="8dp,,
        app:layout constraintTop toTopOf="parent"
        android:layout marginTop="40dp"
    />
</android.support.constraint.ConstraintLayout>
```


Constraint lehetőségek

- Szülőhöz képest
- Másik View széleihez képest
- Másik View alapvonalához képest
- Guidelinehez (láthatatlan vezetővonalhoz)

ConstraintLayout teljesítmény

 https://androiddevelopers.googleblog.com/2017/08/understan ding-performance-benefits-of.html Nézetek (Widgetek/"View"-k)

View-k 1/2

 Button, EditText, CheckBox, RadioButton, ToggleButton

ImageButton

ListView

GridView

Spinner

AutoCompleteTextView

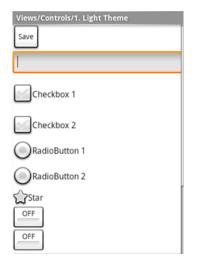
Gallery

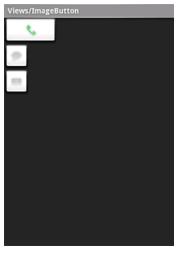
ImageSwitcher

DatePicker, TimePicker

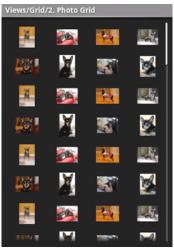

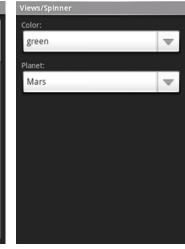
View-k 2/2

API gazdagsága (globálisan igaz az Androidra)

 Hogy valósítanátok ezt meg? (nem sok TextView egymás után©)

Lorem ipsum dolor sit amet

- Megoldás:
 - > http://developer.android.com/reference/android/text/SpannableString.ht ml
 - > http://androidcocktail.blogspot.hu/2014/03/android-spannablestring-example.html
- iOS? AttributedString

Egyedi nézetek

- View leszármazott
- Beépített nézetek és LayoutGroup-ok is felüldefiniálhatók, pl. saját nézet RelativeLayoutból leszármaztatva
- <merge> XML elem
- XML-ek egymásba ágyazhatósága: <include>

Egyedi felületi nézet

- Teljesen egyedi felületi elemek definiálása
- Meglévő felületi elemek kiegészítése
- Érintés események kezelése
- Dinamikus rajzolás
 - > Színek, rajzolási stílus
 - > Gyakori alakzatok: vonal, négyzet, kör stb.
 - > Szöveg rajzolása
 - > Képek megjelenítése
- Megjelenítési mérethez való igazodás
- XML-ből is használható!

Dinamikus UI kezelés - LayoutInflater

- LayoutInflater feladata:
 - > XML-ben összeállított felületi elemek példányosítása
- Használati mód:

```
val myView = getLayoutInflater().inflate(
    R.layout.activity main, null)
```

Egyedi nézetek – külső könyvtárak

 https://github.com/wasabeef/awesomeandroid-ui/

Menü kezelés

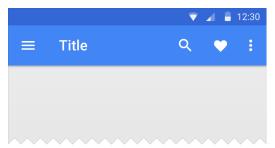
Toolbar, NavigationDrawer, Bottom Navigation Bar

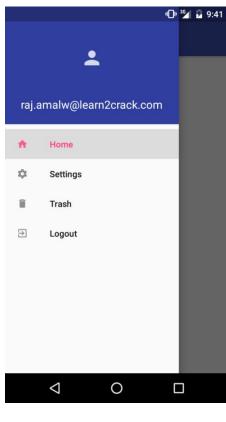

Menü típusok

- "Régi" menü
- "Elavult" ActionBar
- Toolbar
- NavigationDrawer
- Bottom Navigation View

Menük

- Menü típusok:
 - > ActionBar->Toolbar része
 - > Navigation Drawer
 - > Bottm Navigation View
- Menü definiálása kódból
- Menü definiálása erőforrásból
- Dinamikus menük
 - > Láthatóság beállítása
 - > Manipuláció Java kódból
- Almenük támogatása

Menü erőforrás

```
<menu xmlns:android="http://schemas.android.com/apk/res/android">
    <item android:id="@+id/item1"</pre>
          android:title="@string/item1"/>
    <item android:id="@+id/item2"</pre>
          android:title="@string/item2"/>
    <item android:id="@+id/submenu"</pre>
          android:title="@string/submenu title">
        <menu>
             <item android:id="@+id/submenu item1"</pre>
                   android:title="@string/submenu item1" />
             <item android:id="@+id/submenu item2"</pre>
                   android:title="@string/submenu item2" />
        </menu>
    </item>
</menu>
```


Menü kezelése

```
override fun onCreateOptionsMenu(menu: Menu): Boolean {
    menuInflater.inflate(R.menu.menu main, menu)
    return super.onCreateOptionsMenu (menu)
override fun onOptionsItemSelected(item: MenuItem): Boolean {
    when (item.itemId) {
        R.id.action start ->
            Toast.makeText(this, "Start",
                Toast.LENGTH SHORT).show()
        R.id.action help ->
            Toast.makeText(this, "Help",
                Toast.LENGTH SHORT) .show()
    return true
```

ActionBar és Menük

- Dedikált alkalmazás menü, logo és cím
- Tipikus felhasználás:
 - > Menü
 - > Branding (logo/background)
 és alkalmzás ikon
 - > Konzisztens alkalmazás navigáció
 - > Fő funkciók bemutatása

ActionBar specifikus XML menü paraméterek

```
<item android:id="@+id/action_time"
    android:title="@string/action_show_time"
    android:orderInCategory="5"
    android:icon="@drawable/clock_icon"
    android:showAsAction="always|withText" />
```

ActionBar -> Toolbar

- ActionBar helyett ToolBar
- Sokkal dinamikusabb viselkedés
- Menü erőforrások támogatása
- Custom elemek támogatása
- Manuális pozicionálás
- Toolbar tutorialok:
 - > http://javatechig.com/android/android-lollipoptoolbar-example
 - > http://www.101apps.co.za/index.php/articles/usingtoolbars-in-your-apps.html

Toolbar használat

- ActionBar nélküli téma(styles.xml):
 - > Theme.AppCompat.NoActionBar
- Layout erőforrás:

Activity onCreate(...):

```
override fun onCreate(savedInstanceState: Bundle?) {
    super.onCreate(savedInstanceState)
    setContentView(R.layout.activity_main)

    setSupportActionBar(toolbar)
}
```


Összefoglalás

- Felhasználói felület fogalmak
- Erőforrás típusok
- Erőforrásminősítők használata, jellemzőik
- Layout erőforrások (LinearLayout, RelativeLayout)
- Nézetek/View-k
- Képek kezelése egyszerűen
- Menükezelés

A következő alkalommal...

- Telefon és tablet egyidejű támogatása
- Fragment fogalma, Fragment életciklus
- Statikus és dinamikus csatolás
- Dialógus fragmentek
- UI nélküli fragmentek
- Lapozható felületek, tabok
- Komplex menü típusok

Köszönöm a figyelmet!

peter.ekler@aut.bme.hu

